

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru strălămate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidieceșane Sibiu, strada Măcelarilor 47.

Correspondențele sînt a se adresa la:
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 43.
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rîndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sinodul archidieceșan.

(Urmare.)

Sedința X (15 Aprilie.)

Dep. Dr. N. Pop: Înalt presidiu! Mărit Sinod! Motivele, cari au îndemnat pe d. dep. D. Manole a face interpelațiunea cunoscută, sînt ceva mai îndepărtate de vederile acestui sinod. Corespondența din „Pester Lloyd” presupune lucruri întemplate aici în centru, despre care sinodul de față n'are cunoștință și cari au descepat mari nedumeriri în părțile afară de Sibiu. De aceea s'a acceptat cu drept cuvînt că s'au să se desavueze articolii compromițători din „Pester Lloyd” s'au să se justifice starea lucrurilor. Nimic nu s'a făcut în privința aceasta. Atențiunea membrilor din afară a devenit din ce în ce tot mai încordată și s'a născut în toți dorința a ști cum stă lucrul. D. dep. D. Manole a dat prin interpelațiunea s'a numai espreșiune unei dorințe generale nutrite și de alți mulți creștini de ai noștri din toate părțile. Valoarea propunerii de sub discuțiune o vom pute-o judeca numai privindu-o de un efluc natural al dorinței indicate.

La interpelațiune a urmat răspunsul Escelenței Sale. Acesta, precum știu e făcut cu multe rezerve, cari sînt de natură în loc să delătureze, încă se înmulțescă nedumeririle ce s'au ivit. Din motiv, că cestiunea a ajuns prin răspunsul Escelenței Sale într'un stadiu nou și că nedumeririle cresc, află cu cale și în interesul bisericeii noastre să desfășurăm cestiunea după meritul ei și după cum pretinde onoarea și demnitatea noastră. Propunerea de față nu țintese alta decât o deslegare a cestiunei deamă de noi. Propunerea aceasta nu s'a desvoltat de ajuns, de aceea nici nu o putem lua dela ordinea zilei; trebuie să dăm o cale legală, ca să i se vadă intențiunea cea bună. Modalitatea, că Escelenția Sa să ne facă descoperirile ce le-ar avé aici în sinod nu-mi convine; de făcut să le facă Escelenția sa, nu însă aici în sinod. În privința modalității mi-ași permite a mă pronunța așa: din sinul sinodului să se delege câți-va membrii cari se meargă la Escelenția Sa și într'un cerc mai strîns, să aplaneze lucrul; Pe lîngă acest amendament sînt pentru propunerea d. dep. D. Manole. Nemulțămirea a luat dimensiuni mari din care causă noi cei din provincie sîntem datori a stărui pentru lămurirea lucrului.

Dep. Dr. I. Borcia: Voiu fi foarte scurt. Înainte de toate îmi permit a me declara pentru propunerea d. dep. D. Manole. Este greșită părerea, care susține, că corporațiunea cea mai înaltă din archidieceșă, ar fi de vină la cele ce se întemplantă. Părerea aceasta e formulată în sensul corespondenței din „Pester Lloyd”; din ea transpiră sensul corespondinței. Nu noi, ci acei denuncianți, ori-cine ar fi, aceia au vrut se aducă în fața lumii rufe mînjite, de și nu sînt. Aceia au voit să nimicească pacea și bunînțelegere din biserica noastră. În împregiurarea aceasta zace vina și nu în libertatea

bisericeii noastre garantată prin constituțiune. Față de acestea s'a făcut cu drept interpelațiunea cunoscută. Dacă răspunsul Escelenței Sale era pozitiv și dacă nu ne-ar fi lăsat prin acela în nedumerire și mai mare, ași înțelegese să trecem la ordinea zilei preste propunerea aceasta. Așa însă are propunerea de față sens și intențiunea cea mai bună. Nu sum nici pentru aceea: ca Escelenția Sa să ne facă acum numai decât descoperirile ce le-ar avé de făcut. În privința modalității fac amendamentul: Escelenția Sa să facă descoperirile, ce le-ar avé de făcut, până pe sesiunea viitoare.

Presidiul: Din cele ce s'au dat cu privire la răspunsul ce l'am dat la interpelațiunea d. dep. D. Manole s'ar pără a transpira presupunerea, că eu ași fi avut cunoștință despre articolii publicați, încă înainte de publicarea lor. Să poate că răspunsul meu, așa precum e stilizat, să îndreptătească la astfel de presupuneri. Spre delăturarea ori-cărui fel de banueli și indoeli în privința aceasta declar solemn, că n'am avut nici o cunoștință de articolii din „Pester Lloyd”, că n'am știut nimic de ei înainte de a apăre și că disaproba cele șise în acei articoli. (Voci: Să trăiască!)

Dep. P. Cosma: Cele ce le-au șis d. dep. Borcia în motivarea părerei sale să referesc fără îndoială la aceea ce am șis eu în cestiunea ce ne preocupă. Eu nu am susținut că constituțiunea noastră, ci noi, cari ne folosim de ea sîntem de vină la cele ce se întemplantă.

Propunerea pentru încheerea dezbaterii se primesce avînd drept de vorbit numai acei membrii, cari s'au însinuat înainte de primirea acestei propuneri.

Dep. T. Gheaja: În principiu nu sînt în contra propunerii d. dep. D. Manole, nu aștept însă dela ea rezultatul dorit. Causa nedumeririlor esistente o află eu în împregiurarea că referințele între presidiu și membrii consistoriului nu sînt regulate. S'a așternut, precum știu, un supplement la regulamentul pentru afacerile interne. Eu pun pe acest supplement mare pond, căci cred, că prin acela toate afacerile vor lua altă cale mai mulțămitoare. Precum am așteptat până acum să așteptăm și de aci înainte încă puțin, până se va pune în lucrare regulamentul completat. Sprijinesc propunerea pe lîngă amendamentul făcut de d. dep. Dr. I. Borcia.

Dep. A. Trombițaș: În merit s'a discutat cestiunea pro și contra încât puțin ar mai fi de șis. Un singur moment ar mai fi dară de adaus și acesta e împregiurarea, care me face se iau și eu cuvîntul în cestiunea aceasta. Nu convine, ce e drept, a se aduce aici în sinod vorbe de pe strade. Altfel stă însă lucrul cu vorbele exprimate în cercul membrilor sinodali. Atât dignitatea și vađa bisericeii noastre, cât și a unui-a sau altui-a dintre membrii consistoriali pretinde, ca vorbe exprimate în cercurile normative să se aducă înaintea sinodului. În cercuri sinodale am audit exprîmându-se, ca articolii din „Pester

Lloyd” ar fi emanat de aici din centru. Aceasta e o învinuire mare asupra consistoriului, ca centru. Spre lămurirea acestei aserțiuni și pentru ca se dăm ocaziune acelor membrii a-se poté dovedi nevinovăția sprijinesc cestiunea propusă de d. dep. Dr. N. Pop.

(Va urma.)

Revista politică.

Sibiu, în 10 Maiu.

Dezbaterea asupra creditului de pacificațiune în casa deputaților Ungariei nu s'a terminat. În ședința de Vineri min. pres. Tisza a descoperit scopul final al ocupațiunei. Din apocalipsa ministrului s'ar vedé că ocupațiunea este identică cu anecsiunea provinciilor Bosnia și Erțegovina. Foaia oficială din Seraievo publică statutul despre organizațiunea trupei bosniaco-erțegovine. Asentarea se începe în 24 Maiu n.

Cestiunea dunerăne este strămutată acum din camera României în sinul comisiunei europene dela Galați. „Polit. Cor.” anunță că delegatul României, într'una din ședințele din urmă ale comisiunei europene, a propus că vasele staturilor, cari nu sînt ripene, și cari nu sînt vase de mare să fie supuse autorităților staturilor ripene și că documentele naționale, care li se da mai nainte de consuli respectivi să nu mai aibă valoare. Propunerea aceasta, dice „Polit. Cor.” este contrașisă cu deosebire de puterile apusene.

Scirile diarelor vieneze că Cogałnice anu ar avé se între în cabinetul Pomâniei le declară acum aceleși diare ca netemeinice. Sesiunea parlamentară în România este prelungită până la sfîrșitul lunei lui Maiu.

Diua aniversară a încoronării regelui României se va serba în Bucuresci și în țeară bisericesc și milităresc. Regele a venit anume spre scopul acesta dela Sinaia la Bucuresci.

Principele Bulgariei se află în Petersburg. Mai multe diare respândiră fama că va abdice și va face loc pe tronul Bulgariei unui principe Danez. O telegramă datată din Petersburg din 20 Maiu înfățișează situațiunea lui Alecsandru de Battenberg pe tronul Bulgariei cu totul altfel. Hitrovo, Criloff și alți ruși în funcțiuni rusesci sau bulgare pe teritoriul Bulgariei sînt în stadiul de a le părăsi. Principele se întoarce la postul seu prin Viena.

Încoronarea țarului Alexandru III, care se dice că va fi în 5 Septemvre, s'a amănat de nou.

Discursul

deputatului Mich. Polit ținut în dicta Ungariei la 15 Maiu n.

(Încheere.)

Dar și dintr'alt punct de vedere situațiunea noastră în Bosnia și Erțegovina e un ce teribil. Jucăm un rol teribil față cu Europa, față cu acele popoare și față cu noi însine. Europa ne-a însărcinat să creăm acolo o stare regulată și civilisată, noi însă ester-

minăm cu sabie și foc acele provincie și esecutăm mandatul european prin sânge și ruine.

E teribilă aceasta situațiune, pen-trucă putem dice că în timpul cel scurt de când ținem ocupate acele provincie, noi culegem mai multă ură decât a cules Turcul în cinci veacuri. (Ilaritate în stînga estremă.) În Bosnia și Erțegovina nu e astădi un stat mai urgisit decât Austro-Ungaria, da, cea mai urgisită monarhie în întreagă peninsula balcanică e monarhia noastră. Și ce e mai trist este, că această ură se așită contra Ungariei, contra rasei maghiare. (Așa e! din stînga estremă.) Vă întreb, este în interesul Ungariei, al seminției maghiare, ca să se așite ura contră ei? Eu am fost și sînt și astădi de opiniunea, că Ungaria, seminția maghiară, are un interes eminent la autonomia, independența, libertatea acelor popoare. (Așa e! așa e! din stînga estremă.)

S'a șis aici adeseori, că noi nu sîntem dușmani acelor popoare, ba dorim libertatea, independența lor, însă sub o condițiune: ca ele să nu fie uneltele Rusiei. (Așa e! din dreapta.) Și în legătură cu aceasta însuși dl ministru president a riscat la o ocaziune frasa, că dînsul nu e dușmanul Slavilor, ci al panslavilor. (Așa e! din dreapta.)

Vă rog de iertare, să ne lămurim asupra acestui lucru și să nu ne jucăm cu cuvintele. (Să aușim!) Aceia cari iau Slavilor orientali în nume de reu simpatii lor rusesci se află în contrast cu sine însiși, se miscă într'un cercul vișios. Vă rog se cumpeniți bine, pe câtă vreme Slavii orientali sînt asupriți nu se gîndesc nimenea se facă ceva pentru libertatea lor, mai puțin se gîndesc Ungaria. Se dice, că e foarte bine așa. Dar îndată ce aceste popoare se rescoală și se luptă pentru libertatea lor, se aude devisa că la spatele lor stă Rusul, că ele nu se luptă pentru libertate. Dacă lucrul stă astfel, apoi Slavii orientali, ca se nu mai poată fi acusați de simpatii rusesci, ar fi siliți să rămână în sclăvie. Cine se află în stare strimtorată, nu întrebă, de unde-i vine ajutorul, ci-l folosesc. Și dacă Slavii se luptă pentru libertatea lor și dacă Rusul le îmbie ajutorul său, ei sînt îndreptățiți a se folosi de ajutorul rusesc. Vă vou spune un esemplu. Dacă Rusii făceau în anul 1849 un *volte face* contra Austriacilor și-i atacau împreună cu Maghiarii, ar fi refusat oare Maghiarii ajutorul? Eu cred că Ludovic Kossuth l'ar fi primit cu bucurie. (Mișcare.)

Deci se fim justi față cu acele popoare și se nu șicem, că de câte ori se rescoală pentru libertatea lor, totdeauna au la spatele lor pe Ruși, ci să șicem, că popoarele aceste se luptă pentru libertatea lor. În cele din urmă însă eu dic, că nouă ne poate fi indiferent, ce simpatii au aceste popoare. Pentru noi lucrul principal este ca aceste popoare să formeze prin libertatea și independența lor un oare care zid despărțitor între noi și Rusi. S'ar puté dice că acest zid e foarte slab și aceste popoare nu sînt decât avantgarda Rusiei. Eu vă

întreb, dlor, ce voiți să faceți cu peninsula Balcanilor? Voiți a crea de nou Turcia? Aceasta e o imposibilitate, Turcia nu va mai reînvia, nu mai e capabilă, și dacă ar și fi capabilă, Europa tot astfel ca și Russia n'ar mai permite reînvierea ei.

Deci este altă combinațiune? Și cine poate să și închipuiască alta decât crearea de state mici slave neutrale. Aceasta e politica cea corectă. Altă politică nu există.

Se dice că influența Rusiei asupra acestor state ar fi foarte mare. Aceasta s'a dîs și atunci când Sârbia și România erau state vasale. Pe atunci diplomația dicea că a promova independența acestor state însemnă a potența influența Rusiei și ve rog să vă reamintiți ce greutate mare era a capacita diplomația ca Turcia să și scoată sentinelele din cetățile sârbesci. Astăzi într'o noapte, am poate dice într'un somn, Europa întregă a recunoscut regatul sârbesc. Și aceasta e un semn al timpului. Dar nu s'a constatat, că influența Rusiei s'ar fi potențat prin aceea că aceste state s'au făcut independente, ba din contră, pe cîtă vreme aceste state aparțineau Turciei, Rusia totdeauna avea un pretest pentru a se amesteca în afacerile lor interne, astăzi influența Rusiei în aceste state e cu mult mai mică. Aceasta e faptă.

Eu cuget că într'aceasta culminează cestiunea Bosniei întregă. Dacă vom ține aceste țeri ocupate sau le vom anecta, — în cazul din urmă firesc avem lipsă de învoirea Europei, — noi vom ține cestiunea orientală totdeauna deschisă și vom da ocaziune Rusiei să ne escamoteze între nise împregiurări, cari nu vor fi favorabile ci poate togma periculoase pentru noi. (Așa e! din stînga.)

De vom face însă aceste provincie independente, silindune a le da libertatea, atunci va căde pretestul de ingerență pentru Russia. (Așa e! din stînga.)

Pentru Europa este indiferentă întrebarea, dacă aceste provincie să fie autonome sau independente sau să se încorporeze la Serbia sau la Muntenegru, — pentru noi însă aceasta atîrnă dela natura raportului, în care ne aflăm cu Serbia și cu Muntenegru, dacă raporturile sînt bune, apoi și pentru noi va fi un lucru indiferent, ori se încorporează Bosnia la Sârbia și Erțegovina la Muntenegru pentru că ar fi o rușine a enuncia, că o monarhia compusă din 36 milioane locuitori are să se teamă de înființarea unor state noi în orient cu 3—4 milioane de locuitori.

Ne aflăm cu afacerea întregă a Bosniei într'o infundătură și trebuie să ne îngrigim cum să scăpăm dintrînsa.

Și cu toată pozițiunea noastră în orient, care am pute dice că e compromisă prin ocuparea Bosniei și Erțegovinei, totuși se mai află bărbați de stat cari dic, că pozițiunea noastră în orient s'a mai îndreptat. (Ilaritate în stînga.) Indică cu multă bucurie la Serbia dicend că acolo monarhia noastră are influență. Să-mi permiteți d-lor a ve declara că aceasta e o iluziune și o rătăcire. Ca să poată fi vorba de influența noastră în Serbia, monarhia ar trebui să și caute un rașim la vre o partidă sârbescă, care are rădăcini în țeară și în popor; monarhia noastră însă și caută rașimul seu la un cabinet, care nu are rădăcini nici în țeară nici în popor, cabinet, pe care cea dintăiu suflare îl poate spulbera, precum se va și întempla.

Dar se dice, că acest cabinet are majoritate. (Ilaritate viuă și strigări din stînga: Togma ca și la noi!) Și Ristici a avut majoritate până în momentul din urmă. Ori și care guvern cunoaște mijloacele, prin care își poate crea o majoritate. (Strigări din stînga extremă: Togma așa ca și la noi!) Dar nu e esact nici aceea, că

cabinetul actual ar ave majoritatea în Scupcină, pentru că după constituțiunea sârbescă o terțialitate a reprezentanții o denumesc principele, ear numărul opozițiunei eșite este mai mare decăt al acelor deputați aleși, cari sînt în Scupcină, deci nu se poate dice că cabinetul sârbesc dispune de o majoritate ca și ori care guvern.

După cele espuse se poate judeca ce fel de influență avem noi în Serbia și între asemenea împregiurări e lucru firesc, că redicarea Serbiei la regat, care am protegiat'o noi, nu are nici o gravitate, pentru că în Serbia se scie foarte bine, cum s'a făcut toată istoria, în Serbia regatul fu proclamat cu astfel de iuțală în căt nu s'a acceptat nici festivitatea cea mare națională, Floriile, ci s'a proclamat mai înainte numai ca se fie un regat sârbesc. Și ce a fost cauza? În Serbia a întervenit o crisă mare, nu numai în guvern, ci ea a pîtruns și mai departe. Trebuia a se paralisa nenorocita afacere cu Bontoux și în a doua linie a se abate atențiunea poporului sârbesc dela rescoala din Erțegovina; pentru aceasta s'a proclamat regatul; în Belgrad însă era mai bine vîdut un principe cu Bosnia decăt un rege fără Bosnia. (Ilaritate.) — Dar aceasta afacere bosniacă nu numai ne a compromis raporturile esterne, ci are și o înriurintă mare asupra afacerilor noastre interne. E un ce teribil, a arunca milioane preste milioane pe fereastră, cînd nouă ne trebuie tot crucierul, fără ca se scim scopul final. (Așa e! din stînga extremă.) Și în delegațiuni s'a aflat un Ungur energic, care a întreat pe ministrul de esterne: care e în faptă scopul final al politicei bosniace? La aceasta contele Kalnoky ministrul de esterne a respuns, *ibis reddis non morieris in bello*; a dîs, că populațiunea de acolo are atragere și simpatie cîtră monarhia noastră, dar ministrul n'a avut curagiu se mărturisească că voesce anecsiunea.

Nici a putut se aibă asemenea curagiu, pentru că e un secret public că cabinetul austriac s'a adresat mai de multe ori cîtră marile puteri cu întrebarea, ce ar dice acestea cînd s'ar anecta Bosnia și Erțegovina? și totdeauna a primit un răspuns negativ. Deci dacă noi am anecta volnicese Bosnia și Erțegovina ce ar urma de aci? Sînt firm convins că acest fapt volnic ar împreuna pe marile puteri europene contra noastră și într'o bună dimineată ne am tređi cu un ultimatum, ce ne ar impune evacuarea provinciilor. Da, opiniunea publică a Europei e deja contra noastră. În Europa trece de scandal faptul, că noi în loc de a introduce acolo o stare regulată și civilisată conform mandatului ce l'am luat, estermăm populațiunea prin sabie și foc. Este acesta un scandal public în Europa și nu ne ar mai trebui decăt se anectăm acele provincie. Consecuența ar fi că toate puterile europene s'ar întoarce contra noastră.

Noi ocupăm în Bosnia, Erțegovina și în Balcani poziția ce ocupase Turcul. Ne închipuim că contrabalansăm influența rusească precînd noi am ajuns bine și frumos la rolul Turcului adecă să provocăm Europa contra noastră. — Guvernul ca să împretienească în cîntva națiunea cu nenorocita afacere a Bosniei joacă rolul de exclusiv reprezentant al magiarismului, pășesce cînd și cînd cu cunoscutai energie contra naționalităților, cu levisa că naționalitățile trebuie „sdrobite.” (Contrađiciri din dreapta) Ve rog de ertare, avend puterea statului în mîna e foarte ușor a fi energic contra naționalităților, dar guvernul binevoească a fi energic în Viena. (Așa e! așa e! din stînga extremă.) Poftescă a fi acolo interpretul opiniunei publice a Ungariei, se spună acolo, că Ungariei nu-i trebuie Bosnia (Așa e! din stînga

estremă) să spună că Ungaria nu voesce a și ațifa asupra capului pe acele popoare și a le suprime libertatea. (Așa e! din stînga extremă.) Numai din politica urmată de guvern se poate esplica un fapt, care altfel ar fi neesplicabil, un fapt care nu s'a mai întemplat în istoria Ungariei. Multe guverne a avut Ungaria: cancelaria aulică, locotenența, provisorul, dar aceea ce a născocit guvernul actual față cu o confesiune nu s'a mai întemplat și aceasta e denumirea patriarhului. (Strigări din dreapta: Ha, ha, a sărit epurele din tufiș.) Lucrul e cu mult mai grav decăt să poată fi espus aici numai așa în treacăt, va veni însă un alt deputat, care cu altă ocaziune va desfășura aceasta temă, eu nu voi dice decăt că toată istoria e un scandal fără păreche și ce e mai reu, guvernul compromite în rescriptul adresat congresului Coroana însăși, pentru că ce altă e decăt o compromitere a Coroanei, cînd Coroana dice: denumesc pe patriarh, pentru că alegerea nu a fost unanimă. E lucru cunoscut, că au mai fost patriarhi aleși cu majoritate de voturi, a fost și unul, care nu s'a întărit, cu toate că a fost ales cu unanimitate. Deci a dice asemenea lucru în rescriptul reg. a juca o comedie cu o confesiune, aceasta procedere nu o pot cualifica altfelu decăt de un adevărat scandal.

Dacă ar mai exista în Ungaria adevărata frațietate, atunci nu Sârbii, ci Maghiarii, Protestanții ar trebui să reclameze și să întrebe, dacă este permis a denumi simplu pe capul bisericei în contra autonomiei garantate de lege, pentru că dacă se poate aici un asemenea lucru, apoi și superintendentul se poate denumi simplu (Strigări: Oho! acesta e cu totul alt raport!) Al. Csana dy (înterupend): Are dreptate! (O voce din dreapta: Nu-i invidiez gustul!)

Mich. Polit (continuând): Dar toate aceste le ating numai în treacăt, lucru principal e, că guvernul seduce opiniunea publică într'un moment cînd voiesca a masca aceea ce nu poate justifica înaintea opiniunei publice. — Altă faptă de eroism a guvernului e aceea ce a comis nu de mult față cu oare cari studenți șlovaci în Pojon și Eperjeș (Strigări din dreapta: La obiect!) Acolo nu sînt prelegeri șlovace, deci ce s'a întemplat? S'au întrunit vr'o căți-va tineri șlovaci și au ținut prelegeri în limba șlovacă. Asta a fost un ce teribil. Direcțiunea i-a îndepărtat din liceu și dela academie (Aprobări generale).

Apoi a venit ministrul de instrucțiune publică, a cerut actele și supralicitînd a dîs, nu e de ajuns, că tinerii aceia nu pot să mai cerceteze scoala în Pojon și Eperjeș, ci el i-a oprit dela toate institutiunile de învățămînt unguresci (Aprobări generale și îndelungate.) Dar ministrul a mai adaus și acea că nu pot fi aplicați nicăiri în Ungaria. (Aprobări generale.)

Deci. on. Casă, dacă aceasta e atît de corect, apoi d-lui Coloman Tisza îi este permis a face toate, nu trebuie decăt se fie energic. (Sgomot mare. Mișcări.) — Voiu a trece îndata la alt ceva, unde energia guvernului nu a avut succes, ba pote acea ce e făcut îl face să bănuiescă. (Strigări din dreapta: Ho! ho!) Aceasta e energia față cu Sasi. (Ilaritate mare și îndelungată.) Ve rog nu luareți lucrul așa ușor, căci e foarte serios (Ilaritate.) — Cînd am cetit răspunsul ce l'a dat Schulvereinul ministrului preșident și am vîdut subscrierile îndată am dîs, e gata cu simpațiile cîtră Maghiari în Germania (Mare ilaritate) și Germanul nu va mai simpatisa cu Maghiarii. (Strigări: Oare?) — Cînd ne văerăm noi, Sârbii, Românii sau

Slovacii, aceasta nu s'a observat de nimenea (Mare ilaritate) aceasta văerare n'a lăsat urme în Europa (Strigări din dreapta: Dar în Rusia?) Dar cînd au început a se văera acesti Sasi (Mare ilaritate) întreaga Germania a venit în emoțiune (Strigări din dreapta: La obiect!) Nu gîndireți că aceasta e un lucru trecător pentru că într'adevăr în Germania, s'a sfîrșit și cea mai mică simpatie cîtră Ungaria și cîtră seminția maghiară. (Strigări: La obiect!) Înzadar s'au inscenat mîetîngururile cele multe contra Schulvereinului, pentru că aceste nu află cređemînt în Germania. (Mare sgomot.) Ele trec acolo de o absurditate (mare sgomot), căci ce alta ar fi aceea, că Germanii se adună pentru a dice: noi ce e drept sîntem Germani, dar nu vom să fim Germani. (Strigări: La obiect! Nu de aceasta e vorba!) E cu totul alt lucru a arêta aderența cîtră patrie, alt lucru a spune, că sîntem buni patrioți, cu toate că ținem la naționalitatea noastră, cu toate că nu sîntem de părerea că maghiarismul este semnul exclusiv al patriotismului. (Strigări: Poftesce a dovedi!)

Amintesc aceste numai în treacăt pentru a arêta, în ce mod procede guvenul pentru a împrietini opiniunea publică cu afacerea bosniacă. El se arată energic față cu naționalitățile (Aprobări vii), dar îndată ce merge în sus la Viena e gata cu vitezia (Așa e! așa e! din stînga extremă.) Acolo nu cutează a spune, că Ungaria e în contra ocupațiunei, că majoritatea e meșteșugită, că majoritatea nu voesce ocupațiunea. (Mare sgomot în dreapta. Așa e! din stînga extremă.) Și dacă e ceva ce dovedesce că pactul dela 1867 nu are nici o valoare, apoi aceasta e cauza cu Bosnia. (Așa e! din stînga extremă.)

Eu nu aflu mare deosebire, între politica de odinioară și între cea de acum. Odinioară Hofkriegsrath-ul (consiliul aulic de resboiu) porunceau ca regimintele unguresci să plece în Italia, să și verse sîngele, să sugrume libertatea, dar acolo n'a fost îngagiat nici un interes unguresc. Acum s'a întemplat o mică schimbare, i se poruncesce d-lui ministru preșident, ca să substearnă un asemenea proiect de lege și se-l esecute în Ungaria și regimintele unguresci să meargă în Erțegovina să sugrume acolo libertatea. Deosebirea e numai aceea, că pe atunci trebuia a se suprime libertatea pe țermurul drept al Adriei, dar acum trebuie a se nimici libertatea sârbescă pe țermurul stîng al Adriei; dar precum atunci nu a succes a nimici libertatea italiană, așa nu va succede aci a nimici libertatea sârbescă. (Strigări din dreapta: cea bosniacă!) În Bosnia nu există altă națiune decăt cea sârbescă (Risete din dreapta.) Aceasta e faptă, dacă nu sciti, n'am ce face!

Trăim nise dîle critice, cestiunea orientală înaintează cu pași gigantici și oare cum ne va afla crisa cea mare? Voim oare a respândi o ură nestinsă în orientul întreg? voim a suprime libertatea acelor popoare, voim se fim unealtă pentru planurile de cucerire ale Austriei? Eu cred că acest rol nu e glorios, cuget că e un interes eminent maghiar a scăpa cînt mai curînd din aceasta situațiune. Dacă Ungaria are un interes la ocupațiunea Bosniei, guvernul se ni-o spună. Dacă guvernul dice că ocupațiunea e introducerea la resboiul cel mare cu Rusia — e bine se purtăm acest resboiu mare cu Rusia. Eu însă cred că resboiul cu Rusia e încât pentru Maghiari o armă cu două tăișuri, pentru că Ungaria va sta rău ori va învinge ori va fi învins Rusul, și poate va sta mai rău dacă Rusul va fi învins. Aceasta se pare paradox, dar e un lucru lămurit. Căci de ne vom alia cu Germania — este adecă eschisă împregiurarea că ne vom lupta sin-

guri cu Rusia — dacă vom triumfa alăturarea cu Germania asupra Rusiei ar fi o mare iluziune a cugeta că organizațiunea actuală a Ungariei ar rămâne așa cum e, ar fi o iluziune a crede că Germania cea mare și unită ar părăsi planurile, cu cari Austria germană în curs de veacuri a încurcat pe Maghiari. Deci este o armă cu două tăișuri aceasta și se nu dorim ca se întrevină aceasta eventualitate. Încât pentru noi Slavii, în cele din urmă, dacă vor și fi învinși Slavii, Germanul tot nu va putea absoarbi 80 milioane de Slavi, dar cumcă Maghiarul va putea se existe față cu Germania cea mare, aceasta e mare deosebire. Încât pentru noi Slavii din Ungaria se poate ca în urma unei așa mari eventualități să ajungem la o stare mai bună sau și la una mai rea. Noi însă nu avem dor de o asemenea străformare, pentru că noi ne aducem bine aminte, că strămoșii noștri au fost fericiți în aceasta patrie. Ne reamintim, cât de fericiți eram până când domnia de rassă nu a fost ridicată la principiu de stat.

Eu cred că aceasta politică de rasă maghiară nu e fericită. Maghiarul nu are în această lume largă nici frați, nici rudeni, nici amici. Deci pentru ce se nu stăruiească a câștiga amicitia acestor popoare, acestor naționalități, cari au trăit cu noi împreună o mie de ani zile bune și rele, cari și-au jertfit pentru patria aceasta viața și sângele? (Înterumperi din stânga extremă: În anul 1848!)

Aceasta este adevărata politică pentru Ungaria, nu însă aceea, ca să se rașime pe popoarele Austriei. Aici am trebui se creăm un stat central și prin aceasta am fi scutiți contra ori și cărui pericol. Cum am dis, afacerea bosniacă ne a dus într'o infundătură. E o nenorocire acersta pentru Sârbi, dar e nenorocire și pentru Ungaria. (Adevărat! așa e! din stânga extremă.) Ungaria n'are lipsă de Bosnia și Erșegovina pentru că Ungaria nu voiesce a cuceri și sugruma popoare, (Așa e! Adevărat e! din stânga extremă.) și dacă Austria voiesce aceasta, ea nu poate pretinde dela Ungaria, ca aceasta să-i spriginească planurile ei de cucerire.

Astfel am trebui să ne afirmăm politica noastră orientală, să ne silim a ne câștiga prietinia acelor popoare, să aruncăm în cumpănă auctoritatea noastră, ca să le câștigăm libertatea. (Aprobări în stânga extremă.)

Eu voiu cuprinde adevărata politică ungurească în două cuvinte: Amicitie cu popoarele orientale; ecuitabilitate, dreptate către naționalitățile de aici. (Aprobări în ambele stângi). Aceasta e adevărata politică ungurească și fiind că proiectul de față greșesce în ambele direcțiuni contra interesului Ungariei: eu nu'l pot primi nici din punct de vedere sêrbesc nici din punct de vedere curat maghiar. (Aprobări în ambele stângi.)

Cestiunea Dunărei în camera României.

Sedința Camerei dela 1 Maiu.

Interpelațiunea lui Vernescu.

(Înceere.)

Dlor, așa fi putut să mă mărginesc asupra acestor considerațiuni fără a mai adauge un cuvânt, căci el ar fi de ajuns ca să arate dlor miniștrii că nu ar putea să ne impute că opozițiunea nu și face datoria în cestiuni mari naționale de a veni să spună ceea ce cugetă, deși noi am fi fost în drept să cerem ca mai întâiu guvernul să ne fi arătat cugetările sale, ca unul ce este în pozițiune de a cunoaște mai bine cestiunea și fazele prin care ea a trecut. Dar fiindcă trebuie totdeauna Corpurile legiuitoare să se pronunțe într'o cestiune așa de însemnată, ca ele să fie cu desăvârșire luminate, ca guvernul și țeara să aibă același cuget, să

aibă aceeași linie de conduită, căci este aceeași luptă pentru apărarea unui drept și mai cu seamă a drepturilor noastre suverane (aplause), voiu să fie o comunitate de idei, voiu să fie aceeași acțiune, căci, fiind aceeași acțiune, guvernul va fi mai puternic decât isolat, ori cât de patriot, ori cât de luminat ar fi acel guvern. Așa doresc se să urmeze în cestiuni naționale. (Aplause.)

Sunt multe lucruri cari ne despart, și unele crează un abis între noi. Dar nu este timpul să licuidăm acum această socoteală cu ocaziunea acestei mari cestiuni. (Aplause.)

O voce. Așa fac Românii totdeauna.

D. G. Vernescu. Dlor, nu acușați pe nimeni, fiindcă am ascultat două zile în senat, și n'am vădut pe nimeni ca să se dea înapoi dela apărarea intereselor țerei. Neînțelegeri, esitațiuni au venit din partea tuturor, și din partea guvernului. Nici guvernul nu a spus ce voiesce în cestiunea aceasta.

D. G. Cantilli. Nu a fost așa.

D. Ministru de justiție. A ramas istoria.

D. G. Vernescu. D-v. aprobați cuvintele mele că într'o cestiune națională trebuie ca toți să luptăm împreună, și astăzi, chiar când așa fi greșit cu toate că eu nu spun decât ceea ce am vădut și ceea ce am audt, dar chiar când ași fi greșit în afirmațiunea mea, d-v. țineți să constată că este o deosebire între noi? Apoi nu am vădut aceasta și protestez că așa fi dis eu că ar fi fost oa-meni cari nu ar fi voit să apere drepturile țerei în Senat.

D. Al. Lahovari. Guvernul n'a apărât drepturile țerei. Aceasta o voiu demonstra eu.

D. G. Vernescu. Drepturile țerei s'au apărât până acum și de guvern și de țeară (aplause.)

Astăzi, însă, când se votează această cestiune, noi sântem datori să spunem guvernului cum trebuie să apere aceste interese, să i o spunem într'un mod categoric și clar, încât să nu fie loc la echivoc, și dacă guvernul va aluneca pe o altă cale, va sci încă dela început că Adunarea l va desaproba (aplause.)

Eată tot ce voiesc să dic eu.

Dlor, să nu se dică că în tratatul dela Berlin s'au făcut oare cari rezerve. Eu am audt cu părere de rău dela un om oficial că prin tratatul dela Berlin s'au făcut rezerve, și anume prin art. 55.

S'a dis că s'ar fi rezervat prin art. 55 dreptul comisiunei europene de a face supraveghere pe Dunăre. Și dlor, trebuie să mărturisesc că acest limbagiu l'a ținut și delegatul nostru. În comisiunea dunăreană delegatul nostru a făcut o deosebire între aplicațiunea regulamentelor și între supraveghere, căci delegatul nostru a dis: veți putea supraveghia; nu puteți însă să formați comisiunea mixtă pentru aplicarea regulamentelor.

Eată ce a dis delegatul nostru și eată ce dice și guvernul. Și aci, dlor, mă înscriu și în contra delegatului și mai puțin în contra delegatului decât în contra guvernului. El nu a intrat în detalie, nu a spus cum are să facă supravegherea, n'a caracterizat-o și înțelegeti prea bine că, el vorbind într'un mod vag de supraveghere, nu a compromis nimic. Ași fi dorit ca tot același lucru să se fi făcut și de către guvern; mi se pare însă că guvernul n'a urmat tocmai aceea cale.

Dlor, ce se dă prin tratatul de Berlin comisiunei europene? Se dă facerea regulamentelor de navigațiune, de poliție fluvială și de supraveghere, și am audt dicându-se că prin aceasta chiar se dă comisiunei europene facerea regulamentelor de supraveghere, i se confiază supravegherea.

Această argumentațiune, nu numai că nu e justă, dar e și nenorocită, căci pe acest teren s'ar putea merge până la capăt și s'ar putea dice: dacă s'a confiat comisiunei europene facerea regulamentelor, i s'a confiat și executarea lor, și aplicarea lor pe Dunăre, ceea ce nu este esact, atât pentru cuvântul că nu rezultă din terminii espreși ai tratatului dela Berlin, acestea fiind lucruri cari trebuiau anume disce, dacă în adevăr ni se răpia acest drept; cât și pentru alt cuvânt, pentru că ne vine în ajutoriu

proctoarele ca să ne dovedească că aceasta nu s'a dis de nimeni la congres. În adevăr, dlor, ce dice la conferințe cel mai interesat în cestiune? El propune în privința supravegherii ca comisiunea europeană să delege un comisar care să facă supraveghere ea. Va să dică a fost departe de a crede că supravegherea ar fi putut fi dată unei comisiuni mixte, și aceasta nu rezultă cătuși de puțin din tratat. Ce înseamnă însă delegațiunea pe care o găsim în tratat? Înseamnă într'un mod pozitiv că atunci nu era vorba de o putere constituită, de o comisiune care să aplice regulamentele pe Dunăre și se facă supravegherea, și se vedea din cuvintele plenipotențiarului austriac că drepturile noastre de aplicare a regulamentelor rămân intacte și că comisiunea europeană avă să numească un simplu delegat *pour veiller*. Eată tot ce se propunea atunci. Și ce va să dică se vegheze pentru aplicarea regulamentelor? Credeți că aceasta va să dică că aceea comisiune se va pune în raport cu inspectorii, sub-inspectorii, ori căpitani nostri de porturi și să le spună cum se aplice regulamentele? Nu. Aceasta înseamnă un lucru, ca de departe acel delegat să se uite cum se aplică regulamentele, în tocmai după cum se veghează ca să se aplice cu scrupulositate tratatele încheate între două puteri de cătră consuli sau miniștrii plenipotențiar. În loc de aceasta, Austria pusese să se numească din sinul comisiunei europene o comisiune care să vegheze, ca să se pună în raport direct cu agenții nostri inferiori. Și înțelegeți ce va să dică aceasta. Când noi am avea se numim pe inspectorii, sub-inspectorii, ori căpitani de porturi în aceste condițiuni, nu noi vom face aplicarea regulamentelor, căci acești agenți ai nostri se vor pune în contact direct cu aceea autoritate, lăsându-se la o parte guvernul. Aceea autoritate se și facă observațiunile sale către agenții nostri pentru executare, ea se dea direcțiunea, ea se va dă dacă este bine sau nu, ea se propună destituirea acestor agenți.

Înțelegeți foarte bine, dlor, că o astfel de supraveghere ar echivala cu aplicațiunea regulamentelor de alții pe pământul nostru. Așa dar nu putea să concedă d. ministru acest drept de supraveghere printr'o autoritate constituită a aplicării regulamentelor în țeara noastră, căci aceea supraveghere s'ar confunda cu aplicarea regulamentelor chiar, și de geaba vă siliiți se nu primiți comisiunea, căci în mod tacit regulamentele vor fi aplicate tot de străini, când aceea autoritate constituită se va pune în raport direct cu agenții nostri inferiori. Și cu modul acesta vor viola drepturile de suveranitate ale acestei țeri.

Dacă guvernul a făcut aceste concesiuni, mi se pare că a greșit. Cred însă că guvernul în raporturile sale oficiale cu străinii n'a mers până acolo și că a vorbit tot ca delegatul nostru din comisiunea europeană, numai de veghere și dela aceea veghere eu nu mă dau în laturi, voesc vegherea tuturor, iar se vegheze astfel cum se veghează când se face un tratat între puteri suverane, căci și noi sântem o putere suverană și prin urmare se nu ni se atingă dreptul nostru cu aceea supraveghere, să nu se institue o autoritate care se ordone agenților noștri, (aplause.)

Eată, d-lor, ceea ce nu primim noi și nu cred că guvernul se fi concedat, căci dacă a concedat, atunci lupta este în formă numai, căci în fond este perdată.

Dar ni se va dice: de ce această luptă? Înțelegeți foarte bine că acei cari sânt interesați, acei cari voesc să aibă preponderanță absolută asupra Dunărei și nu do-rească se aibă nici măcar șicane și de aceea comisiunea, dacă s'ar crea, fie numită numai pentru supraveghere, este de natură a aduce necontentit conflicte nu numai dela aceea comisiune cu noi, dar chiar și între toate puterile cari sânt interesate pentru libertatea navigațiunei pe Dunăre (aplause.)

Aceste sânt părerile ce am eu în cestiunea de față și terminând dic, că așa dori ca și guvernul, acum cel puțin la sfârșit să ne spună cari sânt și părerile sale. Guvernul trebuie să le spună, pentru ca să fie lincit și despre opozițiune și despre majoritate că l va seconda în luptă pentru res-

pectarea drepturilor țerei. Dar trebuie reciprocitate; trebuie să vorbească și guvernul și să liniștească și pe opozițiune, căci dela majoritate are încrederea. Spună dacă este unit cu țeara în această cestiune, căci aceasta nu e o cestiune din cele ce se tratează pe ascuns și care dacă se va trata în ziua mare se compromite; aci este vorba de respectul drepturilor țerei, și mi se pare că țeara aceasta nu va voi se concedă nimic din drepturile ei. De aceea dic că nu este permis guvernului să tacă, să nu ne spună tot și absolut fără nici o rezervă.

Ni s'a mai dis că poate să fie și primedie în această cestiune, am fost amenințați că se poate că puterile comisiunei europene să se întindă dela Galați înainte încă până la Porțile de fer; cu alte cuvinte, că dacă noi am persista a apăra în total drepturile noastre fără a face concesiuni, avem să vedem într'un moment dat că, dela gurile Dunărei până la Porțile de fer, principiul suveranității pentru România este desființat; căci dv. sciți că dela Galați și până la gurile Dunărei nu mai este vorba de suveranitatea României; comisiunea europeană lucrează ca suverană.

O amenințare mai gravă de cât aceasta nu se poate face; dar lucru așa grav noi scim că nu se poate face cu ușurința cu care se dice; și de aceea, pentru că nu voim să sacrificăm drepturile țerei, ar fi în drept puterile să ne dică: deși noi nu am prevădut în tratat aceasta, dar vă luăm și acele drepturi.

Însă cum au să ne ia acele drepturi? În comisiunea europeană? D. Barrère și cei alți ar putea să ne ia acele drepturi? Acestea sânt glume, și asemenea glume, nu se pot face cu țeara. Ori-cât de mici am fi, tot am putea să ne mișcăm și noi, să protestăm să ne apărăm și să ne luptăm în contra acelor cari ar voi să ne răpească drepturile noastre (aplause.) Nu este cu puțință să nu afirmăm aceasta de cât atunci când așa crede că această țară este moartă moralmente. Eu cred că ea se va mișca și nu va lăsa să se calce nici un drept pe această cale, cu toate că sânt sigur că nu se va găsi nimeni așa de nedrept ca se ni le calce.

D-lor, așa înțelege ca Europa, neavând încredere la început, să ne ia dreptul de a face regulamentele, cum a și făcut! așa mai înțelege chiar ca Europa, vedând interesele ei compromise pe Dunăre, să nu se uite la drepturile noastre suverane și se ne ia și dreptul care îl avem dela Galați până la Porțile de fer. În ce cas însă? Atunci când noi n'am aplica cu bună credință și fidelitate regulamentele cari sânt făcute de comisiunea europeană. Când ne ar fi pus la încercare și noi am fi compromis aplicațiunea regulamentelor cu rea credință, înțelege ca interesele europene se primeze drepturile noastre chiar suverane și să ne despoae Europa de aceste drepturi. Dar încă dela început Europa să dică că vrea să ne răpească toate drepturile; aceasta nu se poate.

D-lor deputați, termin dicând un sigur lucru, ca comisiunea mixtă de care se vorbește necontentit, nu are nici o rațiune de a fi. Comisiune mixtă pentru ce? Pentru aplicațiunea regulamentelor? Dar în privința aplicațiunei regulamentelor, tratatul de Berlin ne dicând nimic — și aceasta este spusă chiar de agentul Austriei, în o altă ocaziune, tratatul neprevădend nimic, puteți face altceva de cât ce se face în general în casuri de asemenea natură? Care este dreptul țerilor riverane în privința aplicațiunei regulamentelor? Ca fie care țeară riverană se aplice regulamentele pe teritoriul ei. Acest drept cum se poate schimba? Prin o dispozițiune internațională. Luatu-s'a o asemenea dispozițiune? Nu s'a luat; prin urmare avem dreptul intact de a aplica regulamentul pe pământul și în apele noastre.

Înțelege d-lor, să se facă regulamentele de către riverani între ei, fiind că trebuie o uniformitate, trebuie aceleași principii; dar când este vorba a aplica nisece regulamente uniforme, nu înțelege cum m'ași duce eu să dic vecinului meu: vino tu de le aplică la mine și eu voiu veni să le aplic la tine! Ba încă și mai mult, să chem și un străin care să aplice acele regulamente.

D-lor, comisiunea mixtă este afară din tratatul dela Berlin, afară din drepturile suverane ale fiecărei țări, prin urmare de unde am lua-o? S'a țin că este vorba de interesul unuia din părți, s'a țin că Austria mai cu seamă are interes în navigațiunea acestui râu, fiind că face comerțul întins pe Dunăre. Apoi, d-lor sub cuvântul acesta ar putea să dispară toate drepturile țărilor riverane asupra unui râu, care ar percurge mai multe state, fiind că ar putea să vie alte puteri precum, Franța, Anglia etc. și pentru cuvântul de desvoltare a intereselor sale comerciale, să răpească drepturile suverane ale riveranilor. Aceste puteri pot să dică: Avem interes să plutim pe Dunăre, prin urmare putem să ne facem stăpâni pe ea. Dar acest drept nu este recunoscut de dreptul internațional, nu este prevădută în tratatul de Berlin și nu înțeleg cum mai poate să fie vorba de o comisiune mixtă chiar în privința riveranilor.

Am terminat, d-lor, ce aveam să dic în această sesiune. Remâne ca d-v. în înțelepciunea d-v, pentru că au fost și pot să fie multe învoeli, justificate până la un punct, să binevoii ca prin o propunere s'au prin o ordine de zi să arătați care este chipul d-v. de a vedea în această sesiune, în cât mână, poimână, să nu se învoace echivocații asupra cuvintelor cari s'au țin; să se scie direcțiunea pe care a dat-o Camera guvernului și să se scie ce cugetă aceasta țară pentru că nu este bine ca guvernul să fie lăsat singur în față cu streinii într-o sesiune așa de importantă (aplaude prelungite.)

Varietăți.

* Escelența Sa Preas. Archiepiscop și Metropolit Miron Romanul, după cum s'ntem informați, pleacă aci la 10 oare de seară la Cosna, în vecinătatea Bucovinei, spre a sânti biserica de acolo.

* (Afaceri bisericesti). Eri s'a întrunit consistoriul arhidiececan în plen. Membrii, ni se spune, realeși și aleși în senatele scolastic și episcopesc au depus jurământul. Constituindu-se apoi consistoriul în plen a proces la agențele puse la ordinea zilei dintre care amintim pe cea privitoare la întregirea posturilor vacante de protopresbiteri. De astădată vor veni la rând ptele Sibiului, Săliștei, Iliei și al Dejului.

* (Sciri personale) Comandantul militar din Transilvania Generalul de cavalerie baron Appel a sosit în 18 Maiu n. la Cluj cu scop de a inspecționa garnizoana de acolo.

* La cele ce leam scris în foia noastră din 8/20 Maiu v. titlul „comunicațiune înlesnită“ mai adaugem următoarele:

Din 15 Maiu n. se vor da la toate stațiunile mai însemnate a căilor ferate din statul nostru: la calea ferată din Țeara de jos, la cea dintâi cale ferată din Transilvania, la calea ferată din Cașovia — Oderberg și cea dintâi cale ferată din Nordostul Ungariei bilete pentru dus și întors (tour și retour) încât stau respectivele stațiuni în comunicațiune una cu alta. Ce ocol are să facă călătorul deinde dela voia dânsului, și biletele se vor acomoda foarte scădute și condițiunile îndecursul călătoriei foarte favorabile. Cu aceste bilete dedus și întors e îndreptățit posesorul a călătorii cu ori care din acelea trenuri, care au cele 3 clase corespunzătoare (I, II, și III Clasă). Valoarea lor durează 40 zile, în care timp călătoria se poate continua după plăcere fără întrerupere. Pentru copii nu se micșorează prețurile, și povara liberă e interzisă. Totuși e permis călătorului a duce cu sine în cupeu atâta povară, câtă incomodează pe companionii săi de drum. Biletul de dus și întors se dă numai pentru o călătorie în faptă, (dus și întors se

înțelege) peste 300 kilometri, totuși poate cine va să călătorească și mai mult sau pe unde au mai umblat sau pe căi laterale pe unde trebuie să se ia și acea posibilitate în considerare că de dus și întors biletul se se poată folosi și la întorcere (retour). Aici expunem 2 ture:

I. Sibiu, Copșa, Cluș, Oradia-mare P. Ládáni, Debrețin, Nyiregyhaza, Szerencs, Mișcolț, Hatvan, Budapesta Szolnok Csaba, Arad, Alba-Iulia, Teiuș Copșa Sibiu.

II Clasă 37 fl. 80 cr; III clasă 19 fl. 10 cr;

2. Sibiu, Copșa, Teiuș, Alba-Iulia Pișchi, Petroșeni, Pișchi, Arad, Csaba Oradia-mare, Cluș, Copșa, Sibiu.

II Clasă 27 fl. 30 cr; III clasă 19 fl. 10 cr;

Din aceste ecsemple se poate vedea cât de eftine sunt biletele de dus și întors. În modul acesta ni se dă ocaziune a călători cu spese neînsemnate prin ținuturile cele mai frumoase ale Ungariei și a cunoaște îngusta noastră patrie. În ce privește locul, pe unde vrea să călătorească cineva aceasta se poate aduce la cunoștința cassariului pentru persoane cu câteva zile mai înainte.

În fine se face cunoscut, că acum cu trenul de dimineață se vând bilete de classa I și II pentru stațiunile românești și adecă:

	I. Classă.	II. Classă.
Bucuresci	51 fr 30 cr.	36 fr. 70 cm
Galați	. 74 „ 20 „	53 „ 90 „
Ploeshti	. 44 „ 10 „	31 „ 30 „
Câmpina	. 38 „ 90 „	27 „ 40 „
Brăila	. 68 „ 45 „	49 „ 55 „
Buzău	. 54 „ 05 „	38 „ 75 „
Sinaia	. 34 „ 75 „	24 „ 25 „

* (Maial,) se va arangia în favorul societății de lectură „Julia“ de „Junimea Română“ dela universitatea Francisc Iosif I. din Cluj la 25 Maiu st. n. 1882 în grădina „Stadler“. Inceputul la 5 oare p. m.

Comitetul arangiator:
Iuliu Herbay, președinte, Laurentiu Pop, secretariu, Demetriu Ciuta, cassariu.

Alesandru Pop, sen., Nestor Varareanu, Alesandru Pop iun., Actaviu A. Cotuț, August A. Nicoară, Pompeiu German, Constantin Pop, Pompiliu Pipoș, Emiliu Pop, Romul Presia, Gavriela Onișor, Vasiliu Dumbravă.

Prețul intrării: 1 fl. de persoană, 2 fl. 50 cr. de familie de 3 membrii, ear' pentru ceilalți de fie-care câte 50 cr.

* (Zăpadă) În 17 Maiu n. a nins în Orșova. Și la noi sunt munții până jos acoperiți cu zăpadă.

Dela Mediaș se scrie că a ploaie amestecat cu ninsoare.

În 7 Maiu, ni se scrie, că a nins și la Brașov.

Dela Simon, comuna colectivă Bran (în 8 Maiu 1882) ni se scrie: Joi noaptea spre Vineri în 6 spre 7 l. c. și Vineri în 7 Maiu, a cădută o zăpadă peste o urmă de mare, care a rupt pomii, sălcile și alți arbori nimicind chiar și legumile. Vineri noaptea spre Sâmbătă, în 7 spre 8 l. c. între tunete și fulgere a ploaie toată noaptea. Nu scim ce se va alege în urma acesteia oamenii sunt îngrijați.

Îndreptare. În revista politică din nrul trecut în pasagiul tradus din „Pesti Napló“ s'au strecurat nise erori foarte regretabile și cari strică tot înțelesul. Așa îndată la început este a se ceti: *Eu sesiunea de naționalitate nici odată nu o am considerat ca o sesiune de stat, sau de drept de stat, ci etc.*

În același pasagiul șirul 18 la sfârșit au ramas după cuvântul „ca“ cuvintele: „el se amănințe pe naționalități cu „sdrobire“, ci“ etc.

Loterie.

Mercuri 20 Maiu n. 1882.

Viena: 38 41 20 69 36
Timișoara: 41 90 35 37 84

Bursa de Viena și Pesta

Din 20 Maiu n. 1882.

	Viena	B-pesta
Renta de aur ung. de 6%	119.70	119.60
Renta de aur ung. de 4%	89.15	89.15
Renta ung. de hârtie	87.—	86.90
Imprumutul drumurilor de fer ung.	134.25	134.—
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	91.50	134.—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	111.—	91.25
Oblig. de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	95.80	111.—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea pământului	97.75	95.75
Obligațiuni ung. cu clausulă de sorfire	97.50	98.25
Obligațiuni urbariale temeșane	98.—	98.—
Obligațiuni urb. temeș. cu clausulă de sorfire	97.50	97.50
Obligațiuni urbariale transilvane	97.60	97.50
Obligațiuni urbariale croato-slavo-vice	99.—	—
Obligațiuni ung. de rescumpărarea decimelei de vin	96.75	97.—
Sorși unguresci cu premii	118.50	118.75
Sorși de regularea Tisei	109.50	109.50
Datorie de stat austriacă în hârtie	76.60	76.60
Datorie de stat austr. în argint	77.50	77.50
Renta de aur austriacă	94.4)	94.40
Sorși de stat dela 1860	131.—	131.—
Acțiuni de bancă austro-ung.	828.—	828.—
Acțiuni de bancă de credit ung.	338.75	338.75
Acțiuni de credit austr.	343.90	343.90
London (pe polița de trei luni)	119.90	119.95
Serisuri fonciari ale institutului „Albina“	—	99.30
Argent	—	—
Galbin	5.65	5.62
Na oleon.	9.51	9.51
100 marce nemțesci	58.60	58.60

Nr. 103.

[83] 1—3

CONCURS.

Conform ordinațiunii consistoriale dto 31 Decemvre 1881 Nr. 3963 referitoare la ocuparea postului de capelan în comuna de classa III Bulbuc și filia Curpeni se scrie a doua oară concurs cu terminul de 30 de zile dela prima publicare în diarul „Tel. Rom.“

Emolumentele sânt:

Jumătate din venitele parochiali cari computate în bani dau suma de 180 fl.

Doritorii de a ocupa acest post au ași așterne petițiunile lor instruite în înțelesul dispozițiilor statutului organic la oficiul protopresbiteral gr. or. al tractului Geoagiului II până la terminul mai sus însemnat.

Secăramb 29 Aprilie 1882.

În conțelegere cu comitetul parochial concernente.

Sabin Piso m. p.,
protopresbiter.

Nr. 85.

[82] 1—3

EDICT.

Ioan Țifrea de religiunea gr. or. din Slimnic, comitatul Sibiului, carele de trei ani au părăsit cu necredință pre legitima lui soție Ana nasc. Enciu, tot de acolo, se citează prin aceasta, ca în termin de șese luni dela prima publicare a acestui edict să se înfășișeze la subsemnatul scaun protopresbiteral ca for matrimonial de prima instanță, căci la din contră și în absența dânsului se va decide procesul intentat contra-i de cătră soția sa.

Sibiu, 29 Aprilie 1882.

Scaunul ppresbiteral gr. or. al tractului Sibiului, ca for matrimonial de prima instanță.

Nr. 120 1882.

[78] 2—3

EDICT.

Bucur Hanciu de religiunea gr. orientală din Săliște, comitatul Sibiului, carele de mai mulți ani au părăsit cu necredință pre legiuita s'a soție Paraschiva nasc. Oprea Herța, tot de acolo, fără a se scii ubicațiunea lui, se citează prin aceasta, ca în termin de trei luni, dela prima publicare a acestui edict să se presen-

teze la subsemnatul scaun protopresbiteral ca for matrimonial de I-a instanță, căci la din contră și în absența lui se va pertracta și decide procesul divorțial intentat asupra-i de sotia sa.

Sibiu, 4 Maiu 1882.

Scaunul protopresbiteral gr. or. al tractului Săliștei, ca for matrimonial de I-a instanță.

Sz. 4778 tkv. 1882.

[80] 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt kir. telekkönyvi hatóság részéről közhírré tétetik, hogy Martin Dumitru végrehajtatónak özvegy Ruszu Dumitruné szül. Anna I. Ion Martin végrehajtatást szenvedő ellen 105 frt: 2/3 kr. iránti végrehajtatási ügyében az özvegy Russu Dumitruné szül. Popa Anna nevére felvett a szelistyei I. rész 990. tjkvben A. + 1—9. r. 2455. 3688. 4504. 5670/2. 5996/1 8361. 9028. 10335. 11673. hr. sz. és a szelistyei II. rész 231. tjkvben A. + 2 r. 938 hrsz. ingatlanokra, valamint az özv. Russu Dumitruné szül. P'opa Anna, Bersanu Maria és Niamtiu Maria nevére felvett a szelistyei 2035 tjkvben A. + 1. r. 9125. hrsz. egész ingatlanra, melyeknek össz becsértéke 601 frt. 50 krt tesz az 1882. évi Iulius hó 29. napján d. r. 9 orakor a szelistyei irodában megtartandó nyilvános árverésen következő feltételek alatt eladadni fognak u. m.:

1. Kikiáltási ár a fennebb kitett becsár, melyen alul is az árverésre kitiizott egyenként kikiáltandó birtokok el fognak adadni.

2. Árverezni kívánók a végrehajtató kivételével tartoznak az ingatlan becsárának 10% készpénzben vagy ovadékképes papirban a kiküldött kezéhez letenni.

3. Vevő köteles a vételárat két egyenlő részletben, és pedig: az elsőt az árveréstől számítandó 15 nap alatt, a másodikot ugyanazon naptól számítandó 30 nap alatt, minden egyes vételári részlet után az árverés napjától számítandó 6% kamatokkal együtt a helybeli kir. adó mint birói letéti pénztárnál lefizetni.

A bánatpénz az utolsó részletbe fog beszámíttatni.

4. Az árverés jogerőre emelkedésekor vevő a megvett ingatlan birtokába lép, ennélfogva a megvett ingatlan haszna és terhei ez időtől őt illetik, de a tulajdonjog bekeblezése csak a vételár és kamatainak teljes lefizetése után fog vevő javára hivatalból eszközöltetni.

Az átruházási költségek vevőt terhelik.
5. A mennyiben vevő az árverési feltételek bármelyikének eleget nem tenne, a meg vett ingatlan az érdekelt felek bármelyikének kérelmére, az 1881. évi 60 t. cz. 185. §. értelmében vevő veszélyére és költségére bánatpénzének elvesztése mellett újabb árverés alá bocsátatni, és az előbbi becsáron alul és eladadni fog.

A nagyszabeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság 1882. majus hó 5. tartott üléséből.

Ormay,
elnök.

Mihály,
jegyző.

Sz. 36. eln. 1882.

[77] 3—3

Pályázati hirdetmény.

Vizakna rendezett tanácsu város képviselő testületének 1882-ik év május hava 11-én tartott rendkivül közgyűlésé 58. számu határozata alapján, Vizakna város tanácsánál, halálozás következtében üresedésbe jött 1-ső tanácsnoki, évi 600 frtal javadalmazott állomásra — mely az árvaszéki és katona ügyi előadói teendőkkkel van egybe kötve, — ezennel pályázat hirdettetik; felhivatnak pályázni kívánók, hogy a magyar német és román nyelvbeli ismereteiket, és az 1877-ik évi XX. t. cz. 180. §. sában megszabott kellékeket beigazoló okmányokkal felszerelt folyamodványukat folyó 1882-ik évi május hava 25-ik napjáig bészárolog alulirt polgármesteri hivatalhoz nyujtsák be.

A jelzett határ idön tul beérkezendő folyamodványok tekintetbe nem vétetnek.

A választás -vizavonhatatlannul folyó 1882-ik év Május hó 27-én fog megejtetni Vizaknán 1882 május hó 12-én.

Szöcs József m. p.,
polgármester.

PROAȘTE DE FOC

și
requisite de stins

de ale firmei Friedr. Seltenhofer & Sohn în Oedenburg, se recomandă pe lângă condițiunile și prețurile cele mai favorabile prin reprezentanța sa în Transilvania. Se află la

Andreas Rieger,

fabrică și deposit de mașine și requisite agricole, prăvălie de ferării,
Sibiu.